

Voornemen en voorstel
voor Participatie

Waterstofnetwerk West-Nederland

Maart 2025

Ministerie van Klimaat
en Groene Groei

hynetwork

dochteronderneming
van Gasunie

Project: Waterstofnetwerk West-Nederland
Revisienummer: 2.0
Revisiedatum: april 2025
Kenmerk: WNW6-GU-EM-PRO-0001
Status: definitief

INHOUD

SAMENVATTING	2
1 INLEIDING	3
1.1 Webinar en inloopbijeenkomsten	4
1.2 Eerdere berichtgeving over het waterstofnetwerk in deze regio	4
1.3 Leeswijzer	4
2 HET VOORNEMEN	6
2.1 Wat houdt het project in?	6
2.2 Uitrolplan Waterstofnetwerk Nederland	10
2.3 De rol van het project in de energietransitie	11
2.4 Wie zijn er bij het project betrokken?	12
2.5 Samenhang met andere projecten	14
2.6 Projectprocedure	14
3 HET VOORSTEL VOOR PARTICIPATIE	18
3.1 Waarom participatie?	18
3.2 Uitgangspunten voor de participatie	18
3.3 Waar kunt u over meedenken?	19
3.4 Verschillende momenten van participatie	19
3.5 Welke groepen worden betrokken?	22
3.6 Communicatie	22
3.7 Hoe kunt u reageren?	23
3.8 Wat gebeurt er met uw inbreng?	23
3.9 Contactgegevens	24
BIJLAGE 1 - AFBEELDINGEN ROUTES	25
BIJLAGE 2 - PUBLICATIES EN AANVULLENDE INFORMATIE	29

SAMENVATTING

Het ministerie van Klimaat en Groene Groei (hierna: KGG) en Hynetwork willen een ondergronds transportnetwerk voor waterstof tussen het industriecluster Noordzeekanaalgebied en het industriecluster Rotterdam aanleggen. De naam van het project waarin dit gebeurt is *Waterstofnetwerk West-Nederland*.

Waterstofnetwerk West-Nederland maakt onderdeel uit van het landelijk waterstofnetwerk van Hynetwork, ook wel *Waterstofnetwerk Nederland* genoemd. Dit netwerk verbindt de vijf industrieclusters in Nederland met elkaar, met een waterstofopslag in Zuidwending en met het buitenland.

Voor *Waterstofnetwerk West-Nederland* wordt een bestaande aardgasleiding tussen Spaarndam en Zuidbroek omgebouwd voor het transport van waterstof. Tussen Zuidbroek en Mijnsheerenland komt een nieuwe waterstofleiding. In Spaarndam sluit de leiding aan op *Waterstofnetwerk Noordzeekanaalgebied*. In Mijnsheerenland sluit de leiding aan op de nog aan te leggen waterstofleiding van de *Delta Rhine Corridor* en daarmee ook op de rest van het landelijke waterstofnetwerk. De waterstofleiding van de *Delta Rhine Corridor* maakt ook onderdeel uit van *Waterstofnetwerk Nederland*.

Waterstofnetwerk Nederland zorgt er landelijk voor dat waterstof voor de industrie beschikbaar komt en speelt daarmee een belangrijke rol in de energietransitie. Het is de bedoeling dat het netwerk in de toekomst kan worden uitgebreid voor nieuwe waterstofproducenten en afnemers.

Voor *Waterstofnetwerk West-Nederland* is een *projectprocedure* gestart onder de *Omgevingswet*. Dit *voornemen en voorstel voor participatie* is de eerste stap in de *verkenningfase* van de *projectprocedure*. We streven ernaar om de *verkenningfase* in 2027 af te ronden met het nemen van een *voorkeursbeslissing* waarin het voorkeustracé wordt vastgelegd. Na de *verkenningfase* volgt de *planuitwerkingsfase*. Uiteindelijk leidt de *planuitwerkingsfase* van de *projectprocedure* tot een *projectbesluit*. KGG coördineert dit proces dat uiteindelijk leidt tot de ruimtelijke inpassing en de benodigde vergunningen voor het project. De aanleg van de leiding is beoogd in de periode 2029 - 2031 en de ingebruikname in 2031 - 2032.

Dit *voornemen en voorstel voor participatie* ligt van 4 april tot en met 15 mei 2025 ter inzage. In deze periode geven we tijdens een webinar en inloopbijeenkomsten uitleg over het project. Wij nodigen u uit om uw inzichten te geven over de lokale situatie die relevant is voor dit project, eventuele kansen die u ziet of zorgen die u heeft over *Waterstofnetwerk West-Nederland*. Ook horen we graag welke belangen mogelijk door het project geraakt worden. Als u nu al andere oplossingen ziet dan de globale zoekgebieden/routes die in paragraaf 3.1 getoond worden, horen we dat ook graag. Daarnaast horen we graag van u of u zich kunt vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij het proces.

1 INLEIDING

Hynetwork, een dochteronderneming van Gasunie, legt een landelijk waterstofnetwerk aan om de energietransitie mogelijk te maken (zie afbeelding 1). Het landelijke waterstofnetwerk heet [Waterstofnetwerk Nederland](#). Het project [Waterstofnetwerk West-Nederland](#) is onderdeel van dat landelijke netwerk dat in fases wordt uitgerold. Het is een ondergronds hogedruk netwerk voor transport van waterstof tussen industriecluster Noordzeekanaalgebied en industriecluster Rotterdam. Om het netwerk te kunnen realiseren, wordt deels gebruik gemaakt van een bestaande aardgasleiding die geschikt gemaakt wordt voor waterstoftransport en deels wordt een nieuwe buisleiding aangelegd. Een buisleiding is hetzelfde als een pijpleiding.

Afbeelding 1 – schematische weergave Waterstofnetwerk Nederland.

Waterstofnetwerk Nederland is door het kabinet aangewezen als een ‘opgave van nationaal belang’. Om de projecten van *Waterstofnetwerk Nederland* mogelijk te maken, moeten besluiten worden genomen over het ruimtegebruik en moeten vergunningen worden verleend. Voor projecten van nationaal belang wordt een speciale procedure gebruikt: de *projectprocedure* onder de Omgevingswet. Deze procedure is bedoeld om voor grote energieprojecten sneller besluiten te kunnen nemen, zonder dat dit ten koste gaat van de zorgvuldigheid en van de mogelijkheden voor burgers om hierover hun mening te kunnen geven. In de *projectprocedure* zijn er verschillende momenten waarop iedereen kan meedenken en reacties kan geven. *Waterstofnetwerk West-Nederland* is, als onderdeel van *Waterstofnetwerk Nederland*, een project van nationaal belang dat onder de *projectprocedure* valt. In paragraaf 2.6 worden de stappen van de *projectprocedure* uitgelegd.

De publicatie van dit document *voornemen en voorstel voor participatie* is het startschot voor de *projectprocedure* voor het project *Waterstofnetwerk West-Nederland*. In dit document beschrijven Hynetwork en KGG op hoofdlijnen de plannen (het *voornemen*) en hoe zij de omgeving willen betrekken (het *voorstel voor participatie*). Wij nodigen omwonenden, bedrijven, belangengroepen, maatschappelijke organisaties, overheden en bestuursorganen uit om mee te denken over het project en de impact daarvan op de omgeving. Uw inbreng wordt meegenomen in de vervolgstappen van de *projectprocedure* en in het *participatieplan*.

Dit *voornemen* is nog heel algemeen. In de loop van de procedure volgen verschillende documenten waarin de plannen meer gedetailleerd uitgewerkt worden en waarop ook weer de inbreng van de omgeving wordt gevraagd. Ook het *participatieplan* wordt meermaals geactualiseerd. Dit proces leidt uiteindelijk tot de ruimtelijke inpassing en de benodigde vergunningen voor het project. Daarna kan Hynetwork starten met de aanleg van *Waterstofnetwerk West-Nederland*.

1.1 Webinar en inloopbijeenkomsten

Op donderdag 10 april 2025 start om 19.00 uur een webinar. Tijdens dit webinar wordt meer uitgelegd over het project en kunt u via de chat vragen stellen. Aanmelden voor het webinar kan via het aanmeldformulier op www.rvo.nl/waterstofnetwerk-wn.

In de omgeving van de mogelijke routes voor de nieuwbouwleiding zijn er ook inloopbijeenkomsten. Bij deze bijeenkomsten zijn verschillende medewerkers van het ministerie van KGG en Hynetwork aanwezig die u meer over het project, de procedure en participatie kunnen vertellen. Zij kunnen ook uw vragen beantwoorden. Verder kunt u zich via verschillende posters en informatiezuilen laten informeren. Voor de inloopbijeenkomsten hoeft u niet aan te melden. De bijeenkomsten vinden plaats op:

- **14 april van 19.00 – 21.00 uur** in Multifunctioneel Centrum Dorps hart, Van der Straatenplein 2 in Mijnsheerenland
- **16 april van 19.00 – 21.00 uur** in Cultuurhuis Krimpen aan de Lek, De Markt 201 in Krimpen aan de Lek
- **22 april van 19.00 – 21.00 uur** bij de Voetbalvereniging Smitshoek, Smitshoekse Baan 25 in Barendrecht
- **23 april van 19.00 – 21.00 uur** in Van der Valk Hotel, Krommeweg 1 in Ridderkerk

1.2 Eerdere berichtgeving over het waterstofnetwerk in deze regio

Mogelijk heeft u in deze regio al eerder berichtgeving voorbij zien komen over de aanleg van het landelijke waterstofnetwerk. Een deel van de route die in beeld is voor dit project, was eerder onderdeel van het project [Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland](#). Door nieuwe ontwikkelingen in 2023 is toen de keuze gemaakt om de nieuwe waterstofleiding in de regio Hoeksche Waard, IJsselmonde, Zwijndrechtse Waard, Alblasserwaard en Krimpenerwaard te verschuiven van het project *Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland* naar het project *Waterstofnetwerk West-Nederland*.

De reacties die in 2023 bij Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland zijn binnengekomen op hun *voornemen en voorstel voor participatie* en die gaan over het zoekgebied dat nu onderdeel is van Waterstofnetwerk West-Nederland, zijn in 2023 niet beantwoord. Deze zijn nu overgedragen aan het project Waterstofnetwerk West-Nederland en zullen samen met de reacties die binnenkomen op dit *voornemen en voorstel voor participatie* beantwoord worden.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft het *voornemen* op hoofdlijnen. Hier leest u wat het project inhoudt, wat de uitgangspunten voor de nieuwe waterstofleiding zijn en wat de stappen zijn van de *projectprocedure* die we volgen om tot een route voor de leiding te komen.

In hoofdstuk 3 staat een *voorstel voor de participatie*. Daarin beschrijven we hoe we omwonenden, bedrijven, maatschappelijke organisaties, overheden en bestuursorganen in de eerste fase willen informeren en betrekken. De publicatie van dit *voornemen en voorstel voor participatie* is de officiële start van het overleg met alle omgevingspartijen. U kunt reageren op dit *voornemen en voorstel voor participatie*. Hoe u dat kunt doen, leest u ook in hoofdstuk 3.

In bijlage 1 staan afbeeldingen van de mogelijke routes van de leiding. In bijlage 2 vindt u een lijst van onderzoeken, kamerbrieven of andere publicaties waar we in dit *voornemen en voorstel voor participatie* naar verwijzen. U kunt in bijlage 1 op de aangegeven links doorklikken naar de stukken zelf.

Als teksten in dit document cursief staan, betekent dit dat het een formele stap in of een product van de *projectprocedure* of de naam van een project is. Daar waar een tekst onderstreept is, zit er in de digitale versie een link naar een webpagina.

2 HET VOORNEMEN

2.1 Wat houdt het project in?

Waterstofnetwerk Nederland

Waterstofnetwerk Nederland is een ondergronds netwerk van buisleidingen dat de vijf grote industriële clusters (Eemshaven, Noordzeekanaalgebied, Rotterdam, Zeeland en Zuid-Limburg) in Nederland met elkaar, met een waterstofopslag in Zuidwending en met België en Duitsland verbindt. Het netwerk zal bestaan uit aardgasleidingen die geschikt gemaakt worden voor waterstoftransport en uit nieuwe buisleidingen. *Waterstofnetwerk West-Nederland*, waar dit project over gaat, is onderdeel van dit landelijke netwerk.

Waterstofnetwerk West-Nederland

Waterstofnetwerk West-Nederland verbindt de industrieclusters Noordzeekanaalgebied en Rotterdam met elkaar en met de rest van het landelijke netwerk. Voor het project wordt een bestaande aardgasleiding tussen Spaarndam en Zuidbroek in de provincie Zuid-Holland geschikt gemaakt voor waterstoftransport. Het restant van de bestaande aardgasleiding tussen Zuidbroek en het compressorstation Wijngaarden (provincie Zuid-Holland) wordt buiten gebruik gesteld. Voor het buitengebruik stellen wordt een standaard werkwijze gevolgd waarbij de leiding vrijgemaakt wordt van aardgas en geconserveerd wordt onder stikstof. Tussen Zuidbroek en Mijnsheerenland in de provincie Zuid-Holland wordt een nieuwe waterstofleiding aangelegd (zie afbeelding 2).

Afbeelding 2 - schematische weergave van Waterstofnetwerk West-Nederland met hergebruik van bestaande aardgasleidingen en de aanleg van nieuwe leidingen.

Voor de nieuwbouwleiding tussen Zuidbroek en Mijnsheerenland ziet Hynetwork drie mogelijke alternatieve routes. Voor elke route hebben we in deze fase van het project een breder zoekgebied. Naarmate het project vordert, wordt duidelijker waar in dit zoekgebied de leiding zou kunnen liggen. Bij alle drie de routes is de route

tussen Zuidbroek en Ridderkerk hetzelfde. Hier ziet Hynetwork geen andere realistische mogelijkheden. Tussen Ridderkerk en Mijnsheerenland zijn de drie mogelijke routes:

- Alternatief 1 is de meest noordelijke route op afbeelding 3. Deze route loopt ten noorden van Barendrecht, parallel aan de A15 in de gemeenten Krimpenerwaard, Ridderkerk, Barendrecht, Albrandswaard en Hoeksche Waard. Deze route bundelt de leiding met de A15.
- Alternatief 2 is de middelste route op afbeelding 3. Deze route loopt ten zuiden van Barendrecht, tussen Barendrecht en de Oude Maas in de gemeenten Krimpenerwaard, Ridderkerk, Zwijndrecht, Barendrecht, Albrandswaard en Hoeksche Waard. De route bundelt de leiding met andere ondergrondse leidingen.
- Alternatief 3 is de meest zuidelijke route op afbeelding 3. Deze route loopt via de gemeenten Krimpenerwaard, Ridderkerk, Zwijndrecht en Hoeksche Waard. De route volgt zoveel mogelijk een gereserveerde buisleidingenstrook (zie uitleg buisleidingenstroken kader pagina 11).

In bijlage 1 vindt u duidelijkere afbeeldingen van de routes.

In Mijnsheerenland sluit de leiding van *Waterstofnetwerk West-Nederland* aan op de waterstofleiding van de *Delta Rhine Corridor*. De waterstofleiding van de *Delta Rhine Corridor* maakt onderdeel uit van *Waterstofnetwerk Nederland*. Via de *Delta Rhine Corridor* die door Noord-Brabant naar het oosten loopt, worden *Waterstofnetwerk Noordzeekanaalgebied* en *Waterstofnetwerk Rotterdam* verbonden met de rest van het toekomstige landelijke netwerk en daarmee ook met Duitsland en België en met de opslag in Zuidwending. Ook voor de *Delta Rhine Corridor* wordt een *projectprocedure* doorlopen.

Afbeelding 3 - schematische weergave van de mogelijke routes die Hynetwork ziet voor de nieuwleiding tussen Zuidbroek en Mijnsheerenland.

Mogelijke alternatieven voor zowel de ombouw- als de nieuwbouwleiding

Hynetwork beoogt voor *Waterstofnetwerk West-Nederland* de aardgasleiding (de A-553 leiding) tussen Spaarndam en Zuidbroek om te bouwen voor waterstoftransport. In de nabijheid van deze aardgasleiding liggen ook andere aardgasleidingen. Analyse wijst uit dat deze niet geschikt zijn voor het waterstofnetwerk omdat ze nog nodig zijn voor aardgastransport, de diameter te klein is of omdat er meer werkzaamheden nodig zijn om de betreffende leiding vrij te maken van het aardgasnetwerk.

Om tussen de A-553 leiding en de beoogde aansluitlocatie op de *Delta Rhine Corridor* in Mijnsheerenland een nieuwe leiding aan te leggen, heeft Hynetwork een verkenning naar mogelijkheden in de regio Zuid-Holland Zuid uitgevoerd. In deze verkenning zijn meerdere routes globaal onderzocht en afgevalen vanwege verwachte technische knelpunten of omdat ze minder aansluiten op de uitgangspunten zoals deze aan het einde van deze paragraaf beschreven zijn. De drie alternatieven die op afbeelding 3 staan, worden op basis van een globale verkenning wel als realistisch beoordeeld. In de volgende stap (de *concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau*) zal een beschrijving staan van de afgevalen routes.

Hergebruik bestaande aardgasleidingen tussen Spaarndam en Zuidbroek

Gasunie beheert het landelijke netwerk van hogedruk aardgastransportleidingen. Doordat we in de toekomst minder aardgas gaan gebruiken, zijn er minder aardgasleidingen nodig. Aardgasleidingen die vrijkomen, kunnen hergebruikt worden voor het transport van waterstof.

KG& en de netwerkbedrijven TenneT (elektriciteit) en Gasunie (aardgas) hebben samen in 2021 onder de naam [HyWay27](#) onderzocht of, en onder welke voorwaarden, delen van het bestaande aardgastransportnet in Nederland kunnen worden hergebruikt voor het transport van waterstof. Het onderzoek toont aan dat dit kan. Ook blijkt dat hergebruik van aardgasleidingen voor het transport van waterstof veilig is. Daarbij heeft het hergebruik van deze leidingen als voordeel dat het goedkoper is dan de aanleg van nieuwe leidingen, minder milieueffecten en minder hinder geeft voor de omgeving omdat ze er al liggen.

Voor het geschikt maken van een aardgasleiding voor het transport van waterstof, wordt de leiding aan de binnenkant schoongemaakt en geïnspecteerd. Daar waar nodig worden herstelwerkzaamheden uitgevoerd. Ook zijn er werkzaamheden nodig op de zes bestaande afsluiterlocaties. Een afsluiterlocatie is een kleinschalige omheinde installatie waar afsluiters zitten waarmee je gasstromen kunt regelen. Zie afbeelding 4. Een waterstofleiding heeft minder afsluiters nodig dan een aardgasleiding. We verwijderen daarom een aantal afsluiters en vervangen deze door een ondergronds passtuk. Een passtuk is een doorlopend stuk leiding. De afsluiters zelf zitten onder de grond, de bediening zit boven de grond en is zichtbaar als verticale buizen die uit de grond komen, met een handwiel eraan.

Afbeelding 4 - voorbeeld van een omheinde afsluiterlocatie.

Nieuwe waterstofleiding tussen Zuidbroek en Mijnsheerenland

Als er geen bestaande aardgasleiding tijdig beschikbaar komt, wordt een nieuwe leiding aangelegd. Tussen Zuidbroek en Mijnsheerenland komt daarom een nieuwe leiding. Deze wordt ondergronds aangelegd en krijgt een diameter van maximaal 107cm. Voor de aanleg van de leiding zijn graafwerkzaamheden, persingen of gestuurde boringen nodig. Bij boren of persen hoeft de grond niet over de volledige lengte open gegraven te worden, maar wordt de leiding de grond in getrokken. Op de route van de nieuwbouwleiding worden op een aantal plekken extra

faciliteiten aangelegd die nodig zijn voor inspecties en het beheer en onderhoud van de leiding, bijvoorbeeld afsluiterlocaties met een inspectiefaciliteit (zie afbeelding 5).

De diameter van maximaal 107cm is nodig om te kunnen voldoen aan de toekomstige vraag naar transportcapaciteit. Hynetwork brengt de toekomstige vraag naar transportcapaciteit in kaart doordat marktpartijen zich melden bij Hynetwork. De marktpartijen geven bij Hynetwork aan hoeveel transportcapaciteit zij denken nodig te hebben. De marktpartijen zullen zich steeds verder in tijd committeren zodat Hynetwork de definitieve diameter van de leiding wordt aan het einde van de *verkenningfase* van de *projectprocedure* bepaald.

Afbeelding 5 - voorbeeld van een omheinde afsluiterlocatie met links de inspectiefaciliteit.

De leiding wordt bij voorkeur aangelegd in een al bestaande en/of bestemde buisleidingenstrook zoals deze in 2012 is vastgelegd in de Structuurvisie Buisleidingen (SVB) en in 2024 is overgenomen in het Programma Energie Hoofdstructuur (PEH) (zie kader). Deze stroken zijn expliciet bedoeld voor buisleidingen van nationaal belang voor het vervoer van onder andere gassen. Als het aanleggen van de nieuwe leiding in een bestemde buisleidingenstraat of SVB-strook niet mogelijk is of om (omgevings-)technische redenen niet wenselijk is, wordt er naar een andere route gezocht. Als eerste wordt er dan gekeken naar de mogelijkheid om te bundelen met bestaande of toekomstige ondergrondse infrastructuur.

De [Structuurvisie Buisleidingen 2012-2035 \(SVB\)](#) is een visie van het Rijk waarmee zij over een periode van 20 tot 30 jaar ruimte wil reserveren in Nederland voor toekomstige buisleidingen voor gevaarlijke stoffen. Het gaat daarbij om ondergrondse buisleidingen voor het transport van aardgas, olieproducten en chemicaliën, die provinciegrens- en vaak ook landgrensoverschrijdend zijn. In deze structuurvisie wordt een hoofdstructuur van verbindingen aangegeven waarlangs ruimte moet worden vrijgehouden, om ook in de toekomst een ongehinderde doorgang van buisleidingtransport van nationaal belang mogelijk te maken.

In het [Programma Energiehoofdstructuur \(PEH\)](#) dat in maart 2024 is vastgesteld, wordt het belang van deze ruimtereservering voor leidingen nogmaals benadrukt. Dit *Programma Energiehoofdstructuur* laat zien welke nieuwe nationale energie-infrastructuur nodig is richting 2050 en waar deze slim te plaatsen is. Het programma kijkt daarom onder meer naar de ruimte die nodig is voor buisleidingen voor waterstof. De buisleidingenstroken uit de SVB zijn overgenomen in het PEH.

De ontwikkeling van een waterstofnetwerk zal impact hebben op de omgeving. In de grond liggen bijvoorbeeld al veel kabels en leidingen. Daar moeten we rekening mee houden. Ook willen we de milieueffecten en de ruimte die we innemen in de omgeving zoveel mogelijk beperken.

Bij het verkennen van een mogelijke route voor de buisleiding van het *Waterstofnetwerk West-Nederland* werken we daarom met de volgende uitgangspunten:

1. We maken zoveel mogelijk gebruik van bestaande aardgastransportleidingen.
2. Voor de nieuwe leiding tussen Zuidbroek en Mijnsheerenland plaatsen we deze zoveel mogelijk in de Structuurvisie Buisleidingen (SVB)-strook (zie kader).
3. Daar waar het niet mogelijk is om gebruik te maken van de SVB-strook, plaatsen we de leiding zoveel mogelijk direct naast andere leidingen of infrastructuur: we noemen dit het bundelen van leidingen.

2.2 Uitrolplan Waterstofnetwerk Nederland

Het landelijke *Waterstofnetwerk Nederland* wordt in vier fases gerealiseerd volgens een [Uitrolplan](#). Dit uitrolplan is in 2022 opgesteld en is sindsdien tweemaal geactualiseerd. De laatste keer was eind 2024. Daarna is het ter consultatie aangeboden aan marktpartijen die in de toekomst gebruik zullen maken van het waterstofnetwerk. Na afronding van de consultatie zal het uitrolplan opnieuw vastgesteld worden. In het uitrolplan maakt *Waterstofnetwerk West-Nederland* onderdeel uit van de fase 3. Fase 3 projecten worden tussen 2031 en 2033 in gebruik genomen voor het transport van waterstof. Voor *Waterstofnetwerk West-Nederland* is dit in 2031 of 2032. Het uitrolplan kan ook in de toekomst tussentijds aangepast worden als dat nodig is.

Mogelijke uitbreiding naar Pernis

Voor de waterstofmarkt (producenten, importeurs en afnemers van waterstof in de industrieclusters) is het belangrijk dat, vooruitlopend op de realisatie van het hele landelijke netwerk, de verbinding in leidingen tussen de industrieclusters Noordzeekanaalgebied en Rotterdam snel tot stand komt. In beide industrieclusters zitten meerdere toekomstige gebruikers die voor een gezonde marktontwikkeling op een flexibele manier waterstof met elkaar moeten kunnen uitwisselen. Hiervoor is de aanleg van zowel *Waterstofnetwerk West-Nederland* als de waterstofleiding van de *Delta Rhine Corridor* tussen de Botlek en Mijnsheerenland nodig. Beide projecten staan aan het begin van de projectprocedure.

Hynetwork houdt rekening met de mogelijkheid om ook op de route Mijnsheerenland – Rhoon – Pernis (zie afbeelding 6) een waterstofleiding aan te leggen. Deze route zou het mogelijk maken om de industrieclusters Rotterdam en Noordzeekanaalgebied direct met elkaar te verbinden, zonder de *Delta Rhine Corridor*. Deze route is alleen nodig en zinvol als er vertraging optreedt in de realisatie van de *Delta Rhine Corridor* op de route Botlek - Mijnsheerenland. Hynetwork besluit daarom op een later moment of dit aanvullende project nodig is. Als dit project inderdaad uitgewerkt wordt, gebeurt dit aan de hand van een reguliere vergunningenprocedure.

Deze mogelijke, toekomstige route overlapt deels met twee van de drie mogelijke routes voor *Waterstofnetwerk West-Nederland*. Daarmee hangen de routes van de leidingen van de twee projecten nauw met elkaar samen:

- Als alternatief 1 de uiteindelijke route voor *West-Nederland* wordt, dan wordt de route voor de mogelijke uitbreiding van Rhoon (punt a onderstaande afbeelding) naar Pernis (ongeveer 10 km).
- Als alternatief 2 de route voor *West-Nederland* wordt, dan wordt de route voor de mogelijke uitbreiding van de Oude Maas (punt b onderstaande afbeelding) naar Pernis (ongeveer 13 km).
- Als alternatief 3 de route voor *West-Nederland* wordt, dan wordt de route voor de mogelijke uitbreiding van Mijnsheerenland (punt c onderstaande afbeelding) naar Pernis (ongeveer 18 km).

Als uit de participatie voor project *Waterstofnetwerk West-Nederland* een andere route ingebracht wordt die uiteindelijk het meest geschikt blijkt, dan zal de mogelijke toekomstige leiding naar Pernis daar op aan moeten sluiten.

Waterstofnetwerk West-Nederland Mogelijke uitbreiding

Afbeelding 6 – Waterstofnetwerk West-Nederland en de mogelijke toekomstige aansluiting naar Pernis hangen nauw met elkaar samen.

2.3 De rol van het project in de energietransitie

Bijdrage aan de energietransitie

Europa wil de CO₂-uitstoot in 2030 met 55 procent verminderen en uiterlijk in 2050 een CO₂-neutrale energievoorziening realiseren. Ook Nederland moet hieraan meewerken.

De industrie in Nederland is verantwoordelijk voor zo'n 25% van de landelijke CO₂-uitstoot. Met wind- en zonne-energie is verduurzaming niet volledig mogelijk. CO₂-vrije waterstof is daarom onmisbaar. Door het gebruik van CO₂-vrije waterstof als grondstof en brandstof kan de uitstoot in de industrie verder worden afgebouwd. Nu wordt er in de industrie al grijze waterstof gebruikt, vooral als grondstof voor de productie van kunstmest en in raffinaderijen. Grijze waterstof is waterstof gemaakt met fossiele energie zoals aardgas. Uiteindelijk wordt er toegewerkt naar een volledige overgang naar groene waterstof. Dit is waterstof die van wind- of zonne-energie gemaakt is en dus zonder CO₂ uitstoot. Groene waterstof heet daarom CO₂-vrije waterstof. Blauwe waterstof kan een tussenstap zijn in deze overgang van grijze naar groene waterstof.

Blauwe waterstof wordt gemaakt met fossiele energie, maar daarbij wordt de CO₂-uitstoot afgevangen en ondergronds opgeslagen. We noemen het daarom CO₂-arme waterstof. Omdat CO₂-vrije (groene) waterstof nu nog erg duur en maar beperkt beschikbaar is, speelt CO₂-arme (blauwe) waterstof een belangrijke rol in de overgang. Uiteindelijk is CO₂-vrije waterstof nodig om een CO₂-neutrale samenleving in 2050 te bereiken.

Het kabinet heeft de [Kabinetsvisie waterstof](#) opgesteld waarin de noodzaak voor een nationale waterstofinfrastructuur staat beschreven. In het [Nationaal Plan Energiesysteem \(NPE\)](#) staat de kabinetsvisie beschreven over hoe een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem in 2050 er uitziet en wat er nodig is om daar te komen. CO₂-vrije waterstof speelt daarin een belangrijke rol.

Waterstofnetwerk Nederland is toegankelijk voor alle waterstof, maar zal meebewegen van gewone, via CO₂-arme, naar CO₂-vrije waterstof. Zo draagt het transportnetwerk voor waterstof bij aan het halen van de klimaatdoelstellingen van Nederland. Hynetwork heeft in 2022 de opdracht van de overheid gekregen om het landelijke waterstofnetwerk voor waterstof aan te leggen.

Gebruikers van het waterstofnetwerk

Het waterstofnetwerk van Hynetwork is in eerste instantie bedoeld voor het transport van waterstof van en naar grote, industriële gebruikers. De gebruikers van het waterstofnetwerk kunnen zowel producenten en importeurs als afnemers zijn. De productie van waterstof gebeurt in electrolyzers (zie kader). Naast lokale productie door middel van elektrolyse is ook import van waterstof per schip via de havens voorzien. Ook deze waterstof kan in het landelijk netwerk worden ingevoerd. Afnemers zijn voornamelijk energie-intensieve industrieën, die waterstof gaan gebruiken als grondstof of brandstof, in plaats van aardgas. Het is de bedoeling dat het netwerk in de toekomst kan worden uitgebreid voor nieuwe gebruikers.

Wat is een electrolyser?

Een electrolyser is een fabriek waar waterstof gemaakt wordt. Waterstof maak je door water te splitsen in waterstof en zuurstof. Hiervoor is elektriciteit nodig. Als deze elektriciteit afkomstig is van natuurlijke bronnen (zoals zonne- en windenergie), dan komt er zowel bij de productie als bij de verbranding van waterstof nagenoeg geen CO₂ vrij.

Voorlopig worden huishoudens nog niet door middel van regionale netwerken aangesloten op waterstof. Voor verwarmen, douchen en koken zijn er al geschikte duurzame alternatieven, zoals bijvoorbeeld elektrisch verwarmen. Voor andere sectoren, zoals de energie-intensieve industrie, is CO₂-vrije waterstof de enige manier om te verduurzamen. CO₂-vrije waterstof zal daarom in eerste instantie vooral in die sectoren worden gebruikt waar, ook op de lange termijn, geen ander duurzaam alternatief is.

Daarmee is de doelstelling voor het project *Waterstofnetwerk West-Nederland* als volgt:

Doelstelling *Waterstofnetwerk West-Nederland*

Project *Waterstofnetwerk West-Nederland* heeft als doel om de industrieclusters Noordzeekanaalgebied en Rotterdam met elkaar te verbinden zodat de industrie in deze clusters in 2031/2032 waterstof kan uitwisselen (tussen producenten, importeurs en afnemers). Daarvoor sluit de waterstofleiding van project West-Nederland aan op de waterstofleiding van *Waterstofnetwerk Noordzeekanaalgebied* en de waterstofleiding van de *Delta Rhine Corridor* (DRC). Door deze twee aansluitingen maakt de leiding ook de verbinding met de rest van het landelijk waterstofnetwerk.

2.4 Wie zijn er bij het project betrokken?

Initiatiefnemer van *Waterstofnetwerk West-Nederland* is Hynetwork: een 100% dochteronderneming van N.V. Nederlandse Gasunie. Hynetwork ontwerpt de routes van de buisleiding, doet het technisch ontwerp en stelt de documenten voor de milieueffectrapportage (mer) en de vergunningsaanvragen op. Gasunie Transport Services (GTS), de landelijke beheerder van het gastransportnetwerk, gaat een deel van haar leidingen vrijspelen voor inzet in het waterstofnetwerk en draagt deze aan Hynetwork over.

Het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) is verantwoordelijk voor de coördinatie van de *projectprocedure* en het beleid rondom de energietransitie en waterstof. In de *projectprocedure* zijn de minister van Klimaat en Groene Groei en de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening bevoegd gezag voor de ruimtelijk inpassing. KGG coördineert ook de vergunningsprocedures voor de uitvoerende werkzaamheden.

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) is een uitvoerende dienst van het ministerie van KGG en ondersteunt met hun Bureau Energieprojecten het ministerie met de coördinatie van de vergunningverlening en met de informatievoorziening en communicatie rondom de procedure.

Gedurende de *projectprocedure* worden verschillende partijen in de directe omgeving van het project betrokken. Het gaat om organisaties of personen die mogelijk belangen hebben bij of ideeën hebben over de ligging van deze toekomstige leiding. Zij moeten bijvoorbeeld vergunningen verlenen, zijn grondeigenaar of hebben andere projecten die raakvlakken hebben met dit project. Een eerste inventarisatie van deze omgevingspartijen staat hieronder. We verwachten dat deze lijst in de loop van de procedure langer wordt. Indien u organisaties of personen kent waarvan u denkt dat zij betrokken moeten worden, horen we dat graag. In paragraaf 3.7 leest u hoe u kunt reageren.

Provincies	Gemeenten	Waterschappen
Provincie Noord-Holland Provincie Zuid-Holland	Gemeente Haarlemmermeer Gemeente Kaag en Braassem Gemeente Alphen aan den Rijn Gemeente Zuidplas Gemeente Krimpenerwaard Gemeente Krimpen aan den IJssel Gemeente Ridderkerk Gemeente Zwijndrecht Gemeente Hoeksche Waard Gemeente Barendrecht Gemeente Albrandswaard	Hoogheemraadschap van Rijnland Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard Waterschap Hollandse Delta
Omgevingsdiensten	Rail-, weg-, vaarweg- en waterbeheerders	Veiligheidsregio's
OD Noordzeekanaalgebied OD West-Holland OD Midden-Holland DCMR Milieudienst Rijnmond OD Zuid-Holland-Zuid	Rijkswaterstaat ProRail RET	VR Kennemerland VR Hollands-Midden VR Rotterdam-Rijnmond VR Zuid-Holland-Zuid
Omwonenden en omliggende bedrijven	Maatschappelijke en professionele organisaties	Overig
Grondeigenaren en gebruikers van gronden Bewoners langs de route Bedrijven langs de route Lokale belangengroepen	Beheerders Natura 2000 gebieden in omgeving Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland en Zuid-Holland St Het Zuid-Hollands Landschap Groenalliantie Midden Holland eo St Het Huys ten Donck Coöperatie Collectief Hoeksche Waard St Natuurbeheer Waalbos Natuur- en recreatieschap IJsselmonde Staatbosbeheer LTO noord Gebiedscoöperatie Buitenland van Rhoon	Programmabureau NZKG Leidingenbureau Rotterdam Schiphol Enexis Gasunie Transport Services Stedin Alliander TenneT Evides OASEN LSNed

Tabel 7 - een eerste overzicht van omgevingspartijen die we willen betrekken.

2.5 Samenhang met andere projecten

Het ministerie van KGG en Hynetwork zijn zich ervan bewust dat in de omgeving van *Waterstofnetwerk West-Nederland* mogelijk nog andere ruimtelijke ontwikkelingen spelen. Er zijn veel projecten gaande in het kader van de energietransitie:

- het realiseren van een 380/150kV-station tussen Beverwijk en Vijfhuizen;
- het realiseren van een 380kV-station tussen Beverwijk en Diemen;
- het realiseren van een 380 kV hoogspanningsverbinding tussen Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel of Crayestein;
- de opwaardering van de 380kV verbinding Krimpen aan den IJssel - Diemen;
- programma VAWOZ doet in meerdere regio's waaronder Noord-Holland en Zuid-Holland onderzoek naar toekomstige aanlandingen voor wind op zee, waterstofleidingen en electrolyzers;
- De bouw van een Liander station in Klaaswaal;
- De bouw van een TenneT/Stedin 150kV station in Ridderkerk;
- Diverse projecten die onderdeel zijn van de Regionale Energie Strategie Rotterdam – Den Haag;
- Diverse projecten die onderdeel zijn van de Regionale Energie Strategie Midden-Holland;
- Het realiseren van het OER-project Zonnebaan A15 – A38;
- De aanleg van de Delta Rhine Corridor (DRC) met een CO₂ leiding en een waterstofleiding;
- De mogelijke toekomstige aanleg van een nieuwe waterstofleiding tussen Mijnsheerenland en Pernis (zie paragraaf 2.2);
- Het realiseren van een CO₂ leiding van het project Delta Schelde Connectie (DSC) tussen Antwerpen, Moerdijk, Rotterdam en Zeeland.

Ook zijn er mogelijk infrastructurele projecten van Rijkswaterstaat of ontwikkelingen die meer regionaal of lokaal zijn. Het ministerie van KGG en Hynetwork gaan de ruimtelijke inpassing van *Waterstofnetwerk West-Nederland* in samenhang en in afstemming met alle andere ruimtelijke plannen en ontwikkelingen in het gebied verkennen.

2.6 Projectprocedure

Voor het project *Waterstofnetwerk West-Nederland* wordt een *projectbesluit* onder de *Omgevingswet* genomen. Een *projectbesluit* wijzigt het *omgevingsplan* met regels die nodig zijn voor het uitvoeren, in werking treden of in stand houden van het project. Om tot een *projectbesluit* te komen wordt voor dit project de [projectprocedure](#) doorlopen (afdeling 5.2 van de *Omgevingswet*). Deze procedure bestaat uit meerdere stappen, zoals weergegeven in afbeelding 8.

De *projectprocedure* bestaat uit twee fases: een *verkenningfase* en een *planuitwerkingsfase*. In de *verkenningfase* verzamelt het bevoegd gezag (ministerie van KGG in samenwerking met ministerie van VRO) de nodige kennis en inzichten over de opgave, worden de verschillende mogelijkheden voor routes voor de leiding onderzocht en kan de omgeving hierover meedenken. Deze fase eindigt met het nemen van een *voorkeursbeslissing*.

Na het nemen van de *voorkeursbeslissing* begint de *planuitwerkingsfase*. In deze fase wordt de route voor het project in een *voorbereidingsbesluit* voor een periode van anderhalf jaar gereserveerd. In het *MER* wordt de route in meer detail onderzocht. Vervolgens worden het *projectbesluit* en de vergunningen en ontheffingen opgesteld.

Het *projectbesluit* wordt door de minister van Klimaat en Groene Groei (KGG) in overeenstemming met de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening genomen.

Meer informatie over de verschillende projecten die onderdeel uitmaken van het landelijk waterstofnetwerk en de stand van zaken van de *projectprocedure* per project is te vinden op de websites van [Hynetwork](#) en [Bureau Energieprojecten](#).

Projectprocedure

De Rijksoverheid kan bij projecten van nationaal belang de besluitvorming coördineren. Onder de Omgevingswet wordt de projectprocedure gevolgd. Over energieprojecten besluit de minister van Klimaat en Groene Groei samen met de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening.

Afbeelding 8 - schematische weergave van de projectprocedure

REDIII en mogelijke versnelling van procedures rond natuur- en milieuvergunningen

Voor dit project zal gedurende de projectprocedure ook de mogelijkheid om conform *RED III* te werken worden verkend. *RED III* is de 3e versie van de Europese richtlijn voor hernieuwbare energie (zie voor een toelichting in kader). Een onderdeel van *RED III* gaat over het versnellen van procedures rond natuur- en milieuvergunningen. Dergelijke vergunningen kunnen ook aan de orde zijn voor *Waterstofnetwerk West-Nederland*.

Wat is het doel van RED III??

RED III is onderdeel van het REPowerEU-plan en heeft als doel een snellere uitrol van hernieuwbare energie. Naast klimaatdoelstellingen zijn leveringszekerheid van energie (mede in verband met de gevolgen van de Oekraïne-oorlog) en concurrerend vermogen van de EU belangrijke doelstellingen van RED III. Met de herziening van de richtlijn wordt het doel voor het aandeel hernieuwbare energie verhoogd tot minimaal 42,5% in 2030 voor de EU en 39% voor Nederland. Een onderdeel van RED III betreft het versnellen van procedures rond natuur- en milieuvergunningen.

Bekend maken van het voornemen en voorstel voor participatie

Dit document, het *voornemen en voorstel voor participatie*, is de eerste stap in de *projectprocedure*. Dit publiekelijk bekend maken van het *voornemen* om een project op te starten en aan de hand van de *projectprocedure* een route vast te stellen, is verplicht volgens artikel 5.47 lid 1 van de *Omgevingswet*. In de praktijk wordt het bekendmaken van een project vaak gecombineerd met een *voorstel voor participatie*. Ook bij dit project is dat het geval. Een *voorstel voor participatie* is verplicht volgens artikel 5.47, lid 4 van de *Omgevingswet*. In hoofdstuk 3 wordt het *voorstel voor participatie* beschreven.

Verkenning

Na deze eerste stap start de *verkenning* (stappen 2 t/m 5 in afbeelding 8). In de *verkenning* (artikel 5.48 *Omgevingswet*) verzamelt het bevoegd gezag de nodige kennis en inzichten (besluisinformatie) over:

- de aard van de opgave;
- de voor de fysieke leefomgeving relevante ontwikkelingen;
- de mogelijke oplossingen voor die opgave.

Het eindresultaat van de verkenning is de besluitvorming over de zogenaamde *voorkeursbeslissing*. In de *voorkeursbeslissing* wordt de route voor de leiding opgenomen die het beste rekening houdt met alle belangen. Daarna volgt de *planuitwerkingsfase* waarin de route die in de *voorkeursbeslissing* is opgenomen, in detail verder wordt uitgewerkt.

Milieueffectrapportage (mer)

Voor het *Waterstofnetwerk West-Nederland* wordt een milieueffectrapportage procedure doorlopen. Hiervoor wordt een *milieueffectrapport (MER)* opgesteld. Het *MER* laat de milieugevolgen van het project zien. Het *MER* wordt gebruikt om de *voorkeursbeslissing* te kunnen nemen en dient als onderbouwing bij de volgende formele besluiten (zoals het *projectbesluit* en vergunningen). De *milieueffectrapportage* helpt zodoende de ministers, provincie, gemeente of het waterschap om het milieubelang in hun besluitvorming goed mee te laten wegen.

De *milieueffectrapportage* begint met de *notitie reikwijdte en detailniveau (NRD)*, waarin de benodigde onderzoeken worden beschreven. De onafhankelijke *Commissie voor de milieueffectrapportage* (Commissie mer) wordt gevraagd zowel over het concept van de *NRD* als over de inhoud en kwaliteit van het *MER* te adviseren.

Het *MER* wordt in twee fases opgesteld. Het plan-*MER* heeft tot doel om de verschillende routes op milieueffecten met elkaar te vergelijken en tot de *voorkeursbeslissing* te komen. In het project-*MER* wordt de route die in de *voorkeursbeslissing* is opgenomen, gedetailleerder onderzocht ten behoeve van het *projectbesluit* en de vergunningverlening. Het plan-*MER* is globaler van aard dan het project-*MER*.

Formele inspraakmomenten in de procedure

Zoals weergegeven in afbeelding 8 zijn er vier momenten in de *projectprocedure* waarop iedereen kan reageren op de gepubliceerde informatie via telefoon, met behulp van het digitale reactieformulier of per post. De vier documenten waarop gereageerd kan worden zijn:

- Stap 1: op dit *voornemen en voorstel voor participatie*
- Stap 2: op de *concept notitie reikwijdte en detailniveau (concept-NRD)*
- Stap 4: op de *concept voorkeursbeslissing* en de *integrale effectenanalyse (IEA) (inclusief plan-MER)*
- Stap 7: op het *ontwerp-projectbesluit, overige ontwerpbesluiten (zoals ontwerp vergunningen)* en *project-MER*

Daarna kan er nog beroep worden ingesteld bij de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

3 HET VOORSTEL VOOR PARTICIPATIE

Met participatie bedoelen we het betrekken van en het communiceren met omwonenden, bedrijven, belangengroepen, maatschappelijke organisaties en overheden in de omgeving. Dit voorstel voor participatie maakt duidelijk hoe we deze omgevingspartijen willen betrekken bij het project *Waterstofnetwerk West-Nederland* en hoe de communicatie verloopt.

3.1 Waarom participatie?

De aanleg van een waterstofnetwerk door een groot deel van West-Nederland heeft invloed op de omgeving, zowel tijdens de aanleg als in de fase dat het netwerk in gebruik is. Het is daarom belangrijk om in de voorbereiding zorgvuldige afwegingen te maken en omgevingsbelangen mee te nemen in de keuze van de route van de leiding en de wijze van aanleg.

De uiteindelijke keuze voor de ligging van de leiding is afhankelijk van onder andere de beschikbaarheid van ruimte. Ook het effect van de aanleg van de leiding op de natuur, het milieu en de omgeving speelt een rol. Net als de kosten van aanleg en de kans dat de leiding daar ook in de verre toekomst kan blijven liggen. We kijken in de zoektocht naar de beste route dus naar veel aspecten.

Om een goede afweging te kunnen maken, is het nodig om al in een vroeg stadium te weten welke omgevingsbelangen en ontwikkelingen er zijn. Wij vragen omgevingspartijen daarom om mee te denken en gebiedskennis, ideeën en oplossingen aan te dragen. Zo kunnen we een goede afweging maken en beter rekening houden met belangen en wensen van betrokken personen en partijen. Daarnaast neemt door samenwerking meestal begrip voor elkaars belangen en standpunten toe. Soms blijken er ook andere initiatieven of ontwikkelingen naar voren te komen die we kunnen combineren met dit project.

Op basis van dit *voornemen en voorstel voor participatie* en de reacties die we daarop krijgen, stellen we een *Participatieplan* op. Dit plan passen we tussentijds regelmatig aan op basis van nieuwe inzichten of ideeën.

3.2 Uitgangspunten voor de participatie

Participatie kan op veel manieren ingericht worden en de mate van invloed die u kunt hebben verschilt per fase, per belanghebbende en per onderdeel. Een aantal uitgangspunten die wij hanteren in de participatie zijn:

1. *We halen wensen, kansen en zorgen uit de omgeving direct bij de start van het project op*

Door in een vroeg stadium contact te leggen met alle omgevingspartijen, inventariseren we ook al vroeg de belangen. Dit stelt u in staat om direct uw mening en ideeën te geven. Het stelt ons in staat om de belangrijkste kwesties en kansen vroegtijdig boven tafel te krijgen en te bespreken met de omgevingspartijen.

2. *We motiveren de keuzes die we maken goed*

Informatie over het project en het proces om te komen tot een route voor de waterstofleiding delen we actief. We maken keuzes op basis van zorgvuldige afwegingen. We laten zien hoe we de omgevingsbelangen hierin hebben betrokken en wat deze keuzes betekenen. Daarin maken we duidelijk wat wel en niet kan en waarom.

3. *We sluiten met de participatie aan bij de fase in de projectprocedure*

Om tot een vastgestelde route voor de waterstofleiding door West-Nederland te komen, doorlopen we de stappen van de *projectprocedure*. Deze staan beschreven in paragraaf 2.6. De mate van participatie verschilt per stap en is afhankelijk van de fase waarin het project zit en de relevantie voor belanghebbenden. In deze eerste stap bijvoorbeeld (de publicatie van het *voornemen en voorstel voor participatie*) worden provincies en gemeenten actief betrokken en heeft de bewonerscommunicatie vooral een informatief karakter. Bij de volgende stap, de *concept notitie reikwijdte en detailniveau (concept-NRD)*, worden belangenorganisaties en burgers actiever betrokken.

4. We hanteren een heldere taakverdeling

KGG en Hynetwork doorlopen samen de *projectprocedure*. Hynetwork is daarbij uw aanspreekpunt voor vragen over de te kiezen route en alle technische, omgevings- en andere aspecten die daarmee samenhangen. KGG is uw aanspreekpunt voor vragen over de *projectprocedure* en de besluitvorming.

3.3 Waar kunt u over meedenken?

Wij zijn graag duidelijk over de verwachtingen die betrokkenen kunnen hebben over hun rol en invloed op het ontwerp. Het project staat nu helemaal aan de start en de informatie is nog erg algemeen. Wij nodigen u uit om uw inzichten te geven over de lokale situatie die relevant is voor dit project, eventuele kansen die u ziet of zorgen die u heeft over *Waterstofnetwerk West-Nederland*. Ook horen we graag welke belangen mogelijk door het project geraakt worden. Als u nu al andere oplossingen ziet dan de globale routes die in paragraaf 3.1 getoond worden, horen we dat ook graag. Daarnaast horen we graag van u of u zich kunt vinden in de wijze waarop u wordt betrokken bij het proces.

Naast bovenstaande algemene uitgangspunten, hebben we voor het vinden van een route ook uitgangspunten die een technische, ruimtelijke of planologische achtergrond hebben:

- We maken zoveel mogelijk gebruik van bestaande aardgastransportleidingen. Deze leidingen liggen er al en geven daardoor geen hinder meer in de aanlegfase en de kosten zijn veel lager.
- Voor de nieuwe leiding tussen Zuidbroek en Mijnsheerenland, plaatsen we deze zoveel mogelijk in een buisleidingestrook (SVB/PEH). Deze is bedoeld voor grote buisleidingen met gevaarlijke stoffen.
- Daar waar dat niet mogelijk is, plaatsen we de leiding zoveel mogelijk bij andere leidingen of infrastructuur. Daardoor geeft de leiding minder beperkingen in de toekomst.

We vragen u om bij het aandragen van mogelijke nieuwe, andere oplossingen rekening met de uitgangspunten te houden. U kunt nu, maar ook nog tijdens de terinzagelegging van de *concept-NRD*, nieuwe oplossingen aandragen. Dan kunnen wij deze nog beoordelen en eventueel meenemen in de *integrale effectenanalyse (IEA)* en het plan-MER. Wij verwachten de *concept-NRD* in de tweede helft van 2025 ter inzage te leggen. In paragraaf 3.7 leest u hoe en waar u uw reactie kunt indienen.

3.4 Verschillende momenten van participatie

De wijze en de mate van participatie wordt per stap bepaald. U kunt op vier momenten in de *projectprocedure* reageren op onze plannen (zie ook paragraaf 3.6):

- Stap 1: op dit *voornemen en voorstel voor participatie*
- Stap 2: op de *concept notitie reikwijdte en detailniveau* (concept-NRD)
- Stap 4: op de *concept voorkeursbeslissing* en *integrale effectenanalyse (IEA)* (inclusief plan-MER)
- Stap 7: op het *ontwerp-projectbesluit, overige ontwerpbesluiten (zoals ontwerp vergunningen)* en project-MER

In deze paragraaf leest u hoe de participatie in stap 1 en 2 in elkaar zit. Vóór stap 2 maken we een *participatieplan* waarin we uw reactie op dit voorstel voor participatie mee kunnen nemen. Tussentijds bekijken we twee keer of we de manier van participeren moeten bijstellen. Als dat nodig is, passen we het *participatieplan* uit stap 2 dan ook aan.

Stap 1: voornemen en voorstel voor participatie

In deze stap maken we bekend dat we het voornemen hebben een verkenning uit te voeren naar de realisatie van een waterstofnetwerk in West-Nederland tussen Spaarndam en Mijnsheerenland en nodigen we u uit om hierop te reageren.

Doelen participatie stap 1:

- de omgeving informeren over het project, de uitgangspunten die we hanteren en een voorstel doen voor de participatie erover;
- ophalen van relevante omgevingsinformatie en ontwikkelingen, ideeën, kansen en zorgen uit de omgeving over het project en de mogelijke routes voor de leiding;
- ophalen van ideeën, kansen en zorgen voor de inrichting van de participatie voor het project.

Voorstel activiteiten:

Activiteit	Toelichting	Voor wie
Individuele gesprekken met toelichting <i>voornemen en voorstel voor participatie</i>	Gesprekken om het voornemen bekend te maken, maar ook om op te halen op welke manier we andere belanghebbenden (omwonenden, bedrijven, bouwinitiatieven etc.) het beste kunnen benaderen en betrekken.	Gemeenten, provincies, waterschappen, omgevingsdiensten en veiligheidsregio's en relevante maatschappelijke organisaties.
Ambtelijke werkgroep	Ambtelijke afstemming over het <i>voornemen en voorstel voor participatie</i> .	Betrokken gemeenten, provincies en waterschappen
Communicatiewerkgroep	Werkgroep waarin KGG en Hynetwork contact leggen met communicatieafdelingen van betrokken overheden, concrete voorstellen doen voor informatievoorziening richting inwoners en waarin de betrokken overheden aandachtspunten, wensen en ideeën over communicatie kunnen aandragen.	Communicatiemedewerkers betrokken gemeenten en provincies
Terinzagelegging <i>voornemen en voorstel voor participatie</i>	Het <i>voornemen en voorstel voor participatie</i> wordt gepubliceerd op de projectpagina van Bureau energieprojecten. Er is zes weken lang mogelijkheid om te reageren en ideeën, zorgen en kansen aan te dragen.	Iedereen
Online informatiebijeenkomst	Tijdens de inspraakperiode vindt er één online informatiebijeenkomst plaats over de gehele route van dit waterstofproject.	Iedereen
Inloophijeenkomsten	Tijdens de inspraakperiode zijn er over de route waar een nieuwbouwleiding komt te liggen meerdere (regionaal georganiseerde) inloophijeenkomsten waar specialisten klaar staan om u meer informatie te geven en uw vragen te beantwoorden.	Iedereen
Resultaat: de reacties die we krijgen verwerken we in een <i>reactienota</i>. Hierin staat per reactie die we ontvangen hebben hoe we er mee omgaan en of we deze mee kunnen nemen in het participatieplan voor de volgende fase: de <i>concept notitie reikwijdte en detailniveau (concept-NRD)</i> of in de <i>concept-NRD</i> zelf. De <i>reactienota</i> publiceren we gelijktijdig met de <i>concept NRD</i>. De reacties die eerder zijn ingediend bij het project Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland en die betrekking hebben op het zoekgebied van Moerdijk richting Noordzeekanaalgebied (zie paragraaf 1.1.) zullen ook hierin worden beantwoord.		

Stap 2: concept notitie reikwijdte en detailniveau (concept-NRD)

In de *concept notitie reikwijdte en detailniveau (concept-NRD)* staat welke routes we willen onderzoeken in het milieueffectrapport (MER). Mogelijk zitten daar ook routes bij die u aangedragen heeft als reactie op het *voornemen en voorstel voor participatie*. In de *concept-NRD* staat ook wat we daarvoor tot in welk detail willen onderzoeken. U kunt hierbij denken aan de effecten van licht en geluid tijdens de aanleg van het netwerk, de veiligheid van de leiding zelf ten opzichte van de omgeving of de mate waarin de leiding mogelijk nadelige effecten heeft op de natuur. We leggen de *concept-NRD* ter inzage zodat u erop kunt reageren. In deze fase is het plan nog steeds redelijk abstract.

Doelen participatie stap 2:

- Iedereen informeren over de routes die we gaan onderzoeken, welke thema's we meenemen in het onderzoek en hoe diep het onderzoek gaat.
- Actieve bijdrage vragen van betrokken lokale en regionale overheden, netbeheerders en professionele belangengroepen om te horen of er sprake is van andere kansrijke route-alternatieven en we de juiste zaken onderzoeken.
- (lokale) Kennis ophalen en informatie verzamelen als input voor te maken keuzes.

Activiteiten:

Activiteit	Toelichting	Voor wie
Ambtelijke werkgroepen en bestuurlijke overleggen	Ambtelijke en bestuurlijke afstemming over de <i>concept notitie reikwijdte en detailniveau</i> .	Betrokken gemeenten, provincies en waterschappen
Communicatiewerkgroep	Afstemming over hoe de <i>concept notitie reikwijdte en detailniveau</i> onder de aandacht te brengen van inwoners.	Communicatiemedewerkers betrokken gemeenten en provincies
Werksessies in het gebied	Deze werksessies zijn erop gericht om informatie op te halen over: - aandachtspunten en belangen; - gebiedsontwikkelingen en gebiedswaarden; - kansen en knelpunten; - oplossingen voor de opgave; - ontwikkeling van routealternatieven; - participatiebehoefte volgende fase.	Betrokken lokale en regionale overheden, regionale netbeheerders en professionele belangengroepen
Inloopbijeenkomsten voor perceeleigenaren	Voor de terinzagelegging organiseren we inloopbijeenkomsten voor perceeleigenaren waar mogelijke routes doorheen lopen.	Perceeleigenaren
Persoonlijke gesprekken en presentaties	Naast (individuele) gesprekken kan er ook behoefte zijn aan andere informatie. We stemmen samen af wat de wensen zijn en kunnen dan bijvoorbeeld langskomen om een presentatie te geven.	Betrokken overheden en andere omgevingspartijen
Inloopbijeenkomsten voor breed publiek	Rond de terinzagelegging organiseren we inloopbijeenkomsten. Het doel van deze bijeenkomsten is de <i>concept notitie reikwijdte en detailniveau</i> toe te lichten.	Iedereen
Online informatiebijeenkomst	Rond de terinzagelegging organiseren we een online informatiebijeenkomst. Het doel van deze bijeenkomst is de <i>concept notitie reikwijdte en detailniveau</i> toe te lichten.	Iedereen

Terinzagelegging <i>concept-NRD</i> en participatieplan	Mogelijkheid tot reageren op in plan-MER te onderzoeken kansrijke routealternatieven en wijze van onderzoek (reikwijdte en detailniveau). Dit wordt tijdig aangekondigd via diverse kanalen en communicatiemiddelen.	Iedereen
Resultaat: de zienswijzen die we krijgen verwerken we in een <i>Nota van antwoord</i> . Hierin staat per zienswijze die we ontvangen hebben hoe we er mee omgaan en of we deze mee kunnen nemen in het participatieplan voor de volgende fase of in de <i>notitie reikwijdte en detailniveau (NRD)</i> . De <i>Nota van antwoord</i> publiceren we gelijktijdig met de <i>notitie reikwijdte en detailniveau (NRD)</i> .		

3.5 Welke groepen worden betrokken?

We betrekken de personen en partijen van wie de belangen beïnvloed kunnen worden door het project *Waterstofnetwerk West-Nederland* óf die belangrijk zijn voor het vinden van een route voor de leiding en de vergunningverlening van het project.

Wij onderscheiden de volgende vier groepen

1. **Omwonenden en omliggende bedrijven:** iedereen die dicht bij de route woont, verblijft of werkt en daarom vragen of zorgen heeft. Ook perceeleigenaren en perceelgebruikers behoren tot deze groep.
2. **Lokale belangengroepen:** belangengroepen die zich zorgen maken over de leefbaarheid in het gebied en aandacht vragen voor onderwerpen zoals gezondheid, natuur, milieu en veiligheid.
3. **Professionele en maatschappelijke organisaties:** dit zijn burgers en maatschappelijke organisaties die zich (los van de locatie) inhoudelijk betrokken voelen. Dit betreft bijvoorbeeld vertegenwoordigers van grondeigenaren en kabel/leiding-exploitanten maar ook organisaties die zich sterk maken voor natuur en milieu of beheerders van recreatiegebieden.
4. **Bestuurs- en overheidsorganen:** het gaat hier om overheden op landelijk, regionaal en lokaal niveau. Denk daarbij aan provincies, gemeenten, waterschappen, omgevingsdiensten, veiligheidsregio's en weg-, water- en railbeheerders.

De belangen en vragen van deze groepen verschillen van elkaar, maar ze zijn voor ons allemaal belangrijk om het project goed te kunnen uitvoeren. In paragraaf 2.4 vindt u een eerste inventarisatie van partijen die we actief willen betrekken.

3.6 Communicatie

Voor onze communicatie is onze ambitie dat het voor iedereen in de omgeving duidelijk is wie we zijn, wat we doen, waarom we dat doen en op welke manier de omgeving hierin betrokken zal gaan worden. We streven naar duidelijk en begrijpelijk taalgebruik en tijdige communicatie. We zijn bereikbaar en benaderbaar, zodat iedereen met vragen, zorgen en inbreng bij ons terecht kan.

Hynetwork is als initiatiefnemer het aanspreekpunt voor inhoudelijke vragen. Het ministerie van Klimaat en Groene Groei is als bevoegd gezag aanspreekpunt voor vragen over de procedure en de besluitvorming van het project.

Communicatiekanalen

We informeren iedereen vanaf het begin van het traject en dat doen we op de volgende manier:

- We publiceren een kennisgeving van dit *voornemen en voorstel voor participatie* in de Staatscourant en plaatsen een advertentie in diverse lokale en regionale media. De kennisgeving is de formele aankondiging van de start van het project en de *projectprocedure*.

- We maken een [Waterstofnetwerk West-Nederland projectpagina](#) aan op de website van Bureau Energieprojecten van RVO. Op deze website vindt u vanaf nu alle informatie over het formele besluitvormingsproces, waaronder de stukken die gepubliceerd worden. Denk hierbij aan de *(concept) NRD, ontwerpbesluiten, milieueffectrapport, adviezen van de Commissie voor de milieueffectrapportage, updates van de participatieplannen* etc.
- Overige informatie over het project delen we via de [projectpagina](#) op de website van Hynetwork.
- Via www.hynetwork.nl/ nieuwsbrief kunt u zich inschrijven voor de digitale nieuwsbrief. Zo wordt u periodiek op de hoogte gehouden over de ontwikkelingen in het project.
- Veel algemene informatie over het landelijk uitrollen van een waterstofnetwerk vindt u ook op de [website van Hynetwork](#). Hier leggen we uit wat de rol van waterstof is in de overgang naar duurzame energie en hoe we een landelijk netwerk realiseren.
- U kunt Hynetwork volgen via LinkedIn (Hynetwork), Facebook (Hynetwork) en Instagram (Hynetwork_services).
- Meer informatie over de energietransitie in Nederland en welke projecten daar allemaal op lopen, vindt u op www.energieprojectennederland.nl
- We hebben rechtstreekse overleggen met bekendere omgevingspartijen zoals provincies, gemeenten, waterschappen, veiligheidsregio's, omgevingsdiensten en belangenorganisaties. Met een aantal van deze partijen hebben we ook een werkgroep communicatie. Deze adviseert ons over lokale belangen en de organisatie van de communicatie en participatie.
- Rond de terinzagelegging van het *voornemen en voorstel voor participatie* organiseren we inloopbijeenkomsten voor belanghebbenden en geïnteresseerden uit de omgeving. Het doel van deze bijeenkomsten is het *voornemen en voorstel voor participatie* toe te lichten en vragen te beantwoorden.
- In overleg met provincies en gemeenten waar het netwerk komt te liggen, maken we mogelijk nog gebruik van andere, lokale communicatiemiddelen die zij ons aanraden.

3.7 Hoe kunt u reageren?

In de vorige hoofdstukken zijn het voornemen om te komen tot een waterstofleiding door West-Nederland en het voorstel voor participatie toegelicht. We horen graag wat u vindt van het *voornemen en voorstel voor participatie*. U kunt van 4 april 2025 tot en met 15 mei 2025 uw reactie indienen. Meer informatie over hoe u dit kunt doen, vindt u op de [website van Bureau Energieprojecten](#).

3.8 Wat gebeurt er met uw inbreng?

Alle reacties worden door het projectteam van Hynetwork en KGG beoordeeld op basis van de randvoorwaarden die beschreven staan in het voornemen (paragraaf 2.3 en 3.3). We maken hiervan een *reactienota*. Hierin beschrijven we ook per reactie hoe we ermee omgaan. Deze publiceren we op de [projectpagina](#) van Bureau Energieprojecten. De reacties betrekken we bij het opstellen van het participatieplan van de volgende fase en de (concept) Notitie reikwijdte en detailniveau.

3.9 Contactgegevens

Wilt u geen reactie indienen maar heeft u een vraag? Neem dan contact op met Hynetwork of het ministerie van Klimaat en Groene Groei:

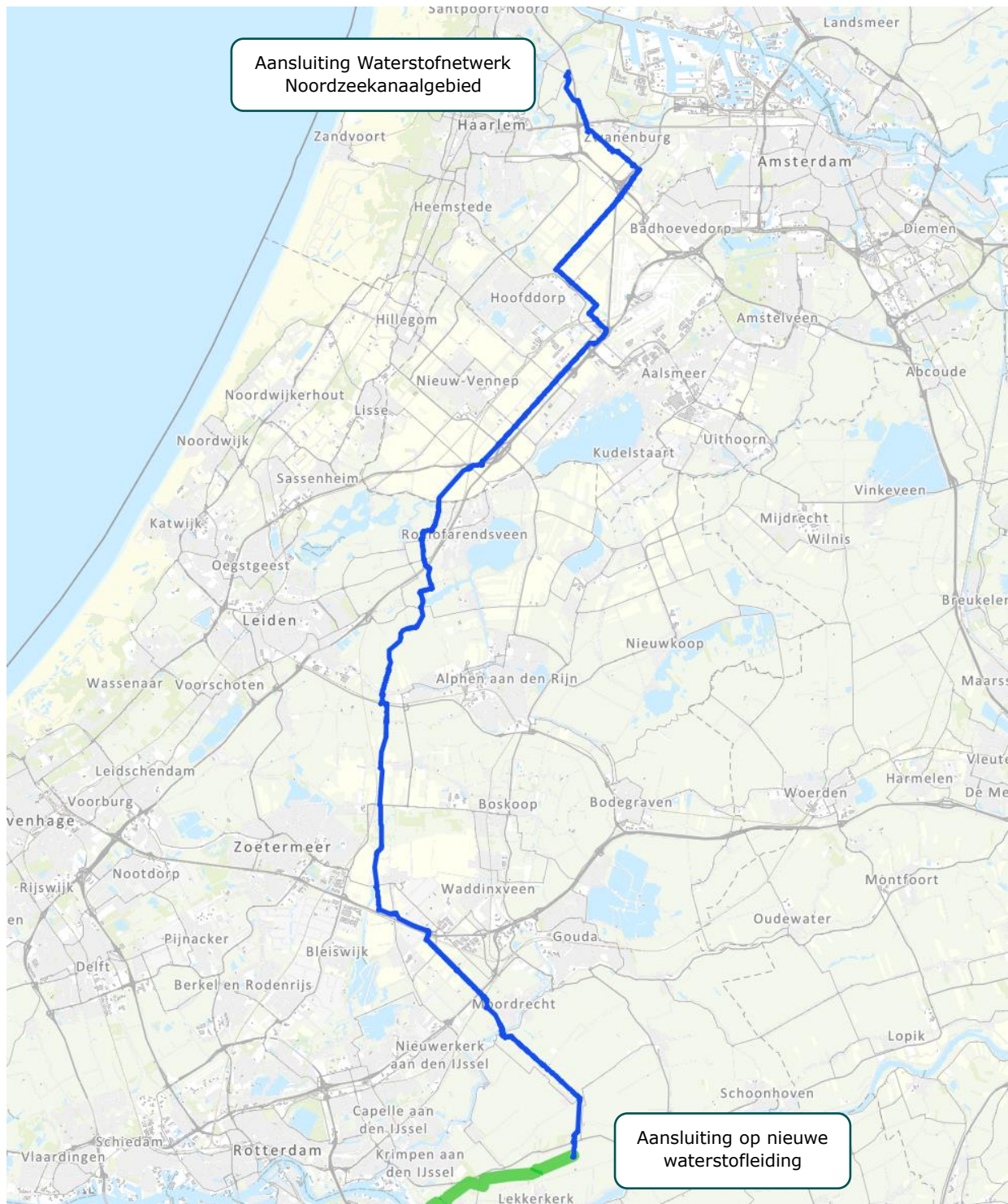
Voor informatie over de inhoud en participatie van het project:

- Hynetwork
- [Projectpagina op de website van Hynetwork](#)
- Omgevingsmanager bereikbaar via info@hynetwork.nl

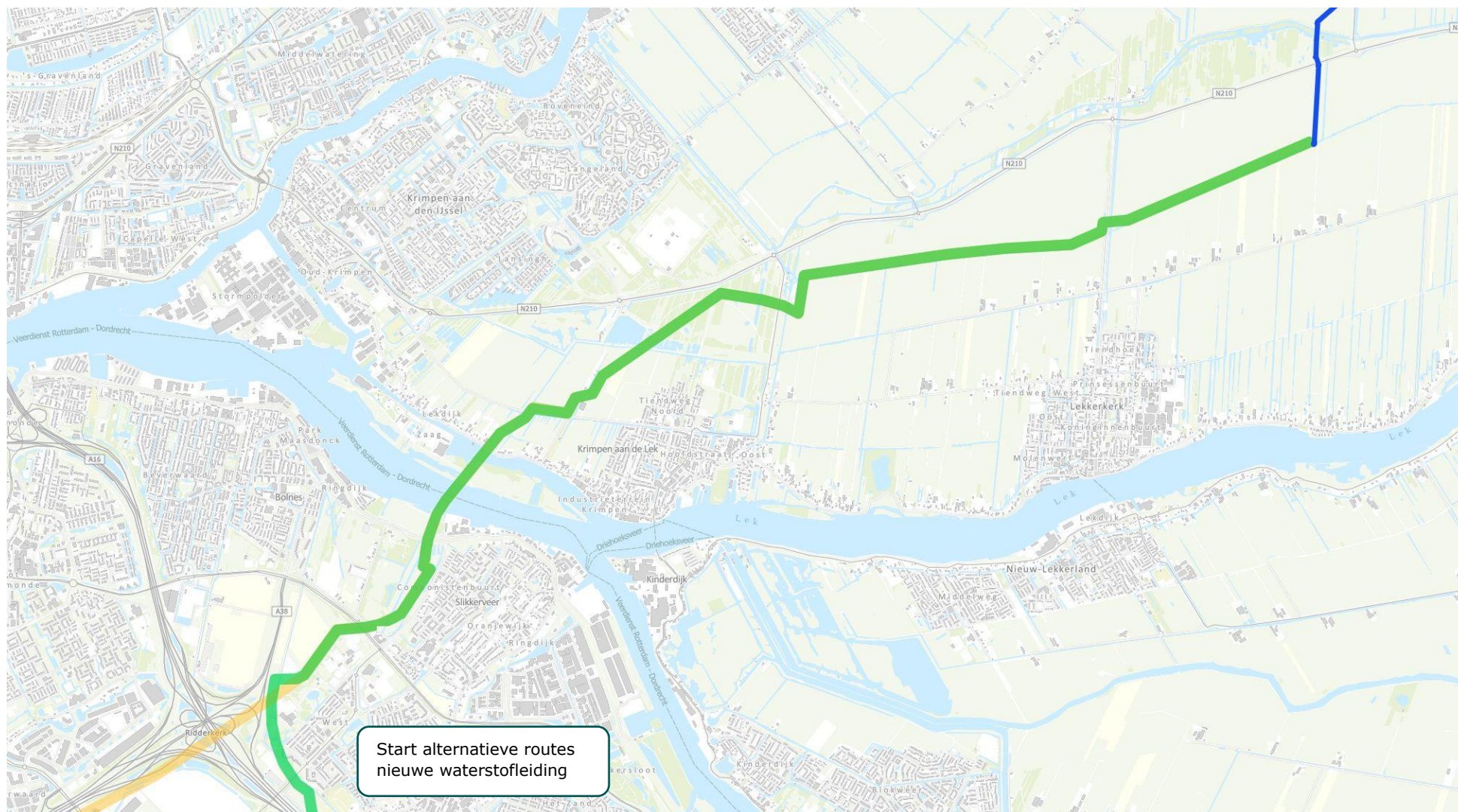
Voor informatie over de procedure, documenten en participatie van het project:

- Bureau Energieprojecten
- 070 - 379 89 79
- [Projectpagina van Bureau Energieprojecten](#)
- bureauenergieprojecten@minEZK.nl

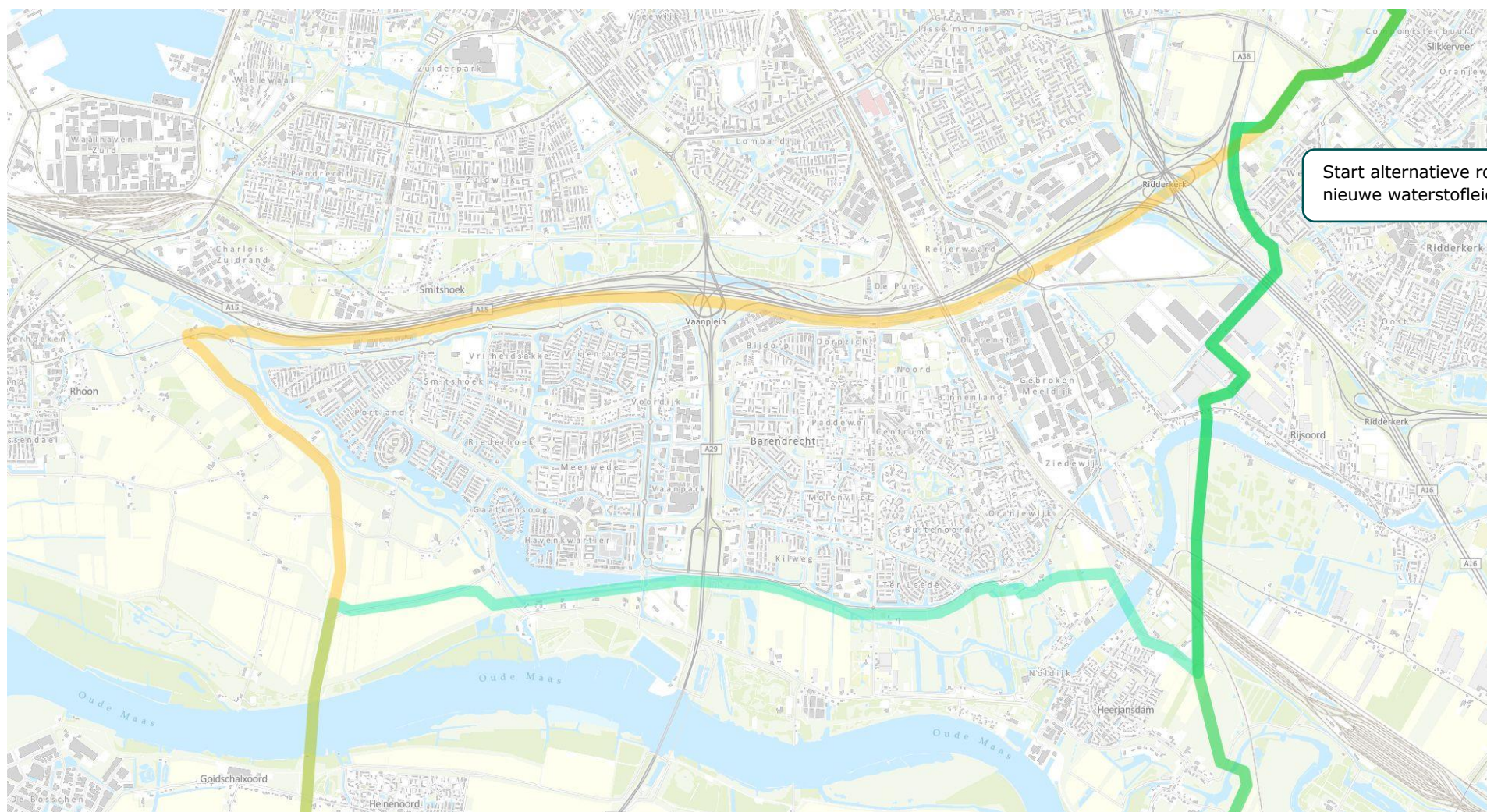
BIJLAGE 1 - AFBEELDINGEN ROUTES

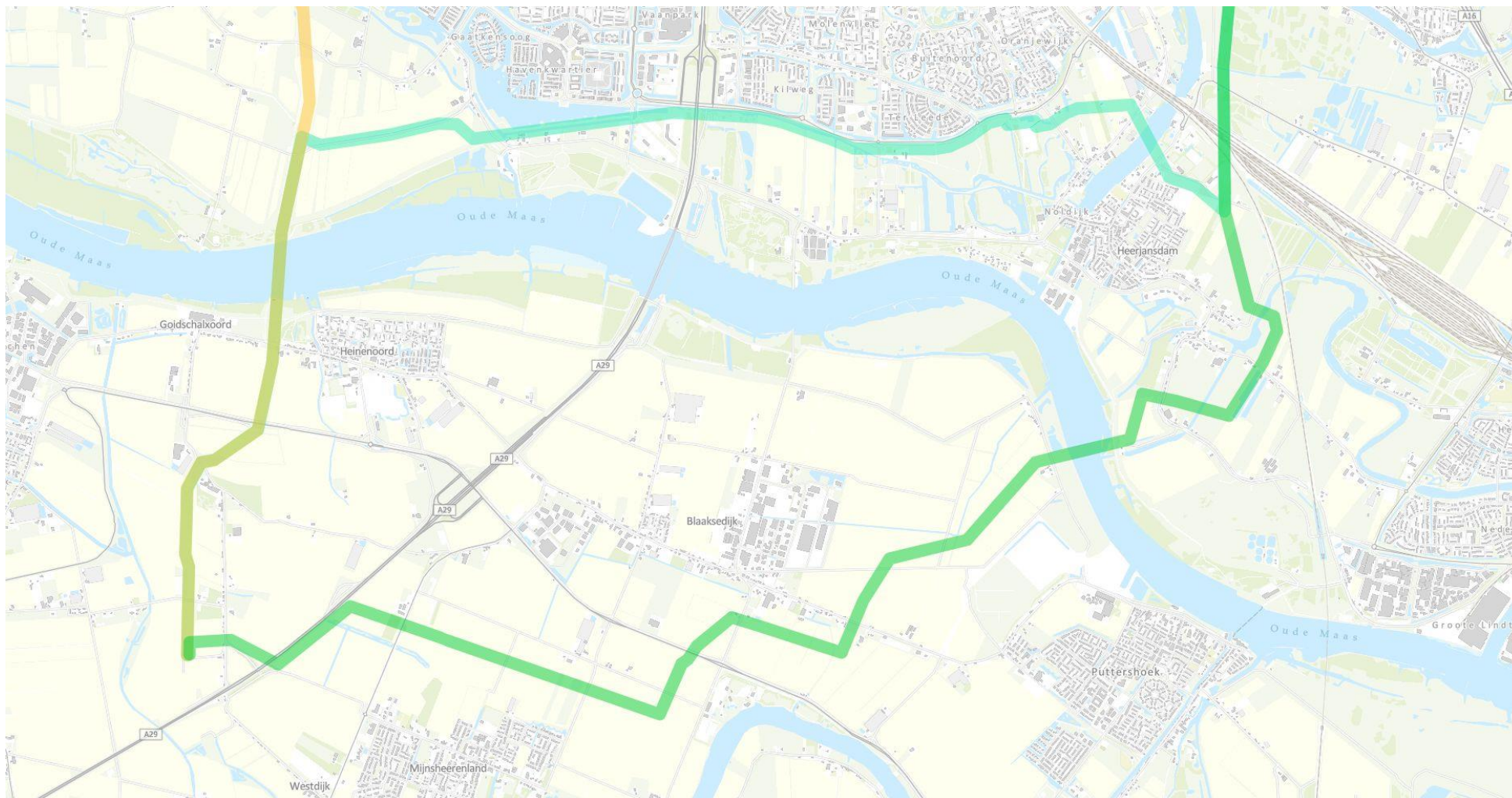
Afbeelding 9 - weergave van de ligging van de aardgasleiding A-553 die geschikt gemaakt wordt voor waterstof

Afbeelding 10 - weergave van het zoekgebied voor de nieuwe waterstofleiding waarvoor Hynetwork geen alternatieven ziet.

Afbeelding 11 - het noordelijke deel van de drie alternatieve zoekgebieden die Hynetwork nu ziet voor een nieuwe waterstofleiding tussen Ridderkerk en Mijnsheerenland

Afbeelding 12 - het zuidelijke deel van de drie alternatieve zoekgebieden die Hynetwork nu ziet voor een nieuwe waterstofleiding tussen Ridderkerk en Mijnsheerenland.

BIJLAGE 2 - PUBLICATIES EN AANVULLENDE INFORMATIE

Publicaties waar in dit plan naar verwezen wordt:

- **Onderzoek Hyway27** waarin onderzocht is of het bestaande aardgasnetwerk ingezet kan worden voor het transport van waterstof. Samenvatting bevindingen: <https://www.hyway27.nl/>. Link volledig onderzoeksrapport: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2021/06/30/eindrapport-onderzoeksproject-hyway27>
- **De Structuurvisie Buisleidingen 2012-2035 (SVB)** is een visie waarmee het Rijk ruimte reserveert in Nederland voor toekomstige buisleidingen voor gevaarlijke stoffen. Link: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2012/10/29/structuurvisie-buisleidingen-2012-2035>
- Het **Programma Energiehoofdstructuur (PEH)** bevestigt nogmaals het belang van deze ruimtereservering in de Structuurvisie Buisleidingen. Link: <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-economische-zaken-en-klimaat/documenten/kamerstukken/2024/03/04/aanbieding-definitief-programma-energiehoofdstructuur>
- **Kabinetsvisie waterstof:** een kamerbrief van Minister Wiebes over de Kabinetsvisie Waterstof (30-3-2020). Link: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/03/30/kamerbrief-over-kabinetsvisie-waterstof>
- **Nationaal Plan Energiesysteem:** een kabinetsvisie over hoe een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem in 2050 er uit ziet. Link: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/12/01/nationaal-plan-energiesysteem>

Enkele aanvullende relevante publicaties:

- **Tweede Kamerbrief** van 29 juni 2021 over 'Ontwikkeling van transportnet voor waterstof' (Kamerstuk 32 813 nr. 1061, met kenmerk: DGKE-E / 21168852). Link: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/06/30/kamerbrief-over-ontwikkeling-transportnet-voor-waterstof>
- **Tweede Kamerbrief** van 29 juni 2022 over 'Voortgang ordening en ontwikkeling waterstofmarkt' (Kamerstuk 32 813 nr. 1060, met kenmerk: DGKE / 22229490). Link: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/06/29/voortgang-ordening-en-ontwikkeling-waterstofmarkt>
- **Tweede Kamerbrief** van 10 december 2021 over 'Marktordening en marktontwikkeling waterstof' (Kamerstuk 32 813 nr. 958, met kenmerk: DGKE-E / 21293648). Link: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/12/10/kamerbrief-over-marktordening-en-marktontwikkeling-waterstof>
- **Tweede Kamerbrief** van 30 mei 2024 over 'voortgang waterstofbeleid' (Kamerstuk 32 813 nr. 1395, met kenmerk: DGKE-DE / 52912592). Link: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/duurzame-energie/documenten/kamerstukken/2024/05/30/kamerbrief-voortgang-waterstofbeleid>
- **Tweede Kamerbrief** van 5 december 2024 over 'Scope en vervolg Delta Rhine Corridor' (Kamerstuk 29 826, nr. 216, met kenmerk DGKE-DRE / 89420074). Link: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2024/12/05/scope-en-vervolg-delta-rhine-corridor>
- **Tweede Kamerbrief** van 10 december 2024 over 'voortgang waterstofbeleid' (Kamerstuk 32 813, nr. 1435, met kenmerk: DK-DEM/ 95710873). Link: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2024/12/10/kamerbrief-voortgang-waterstofbeleid>

Plekken waar u informatie kunt vinden over waterstof of het Waterstofnetwerk Nederland:

- Op de website van [Hynetwork](#)
- Op de website van [Gasunie](#) staan rapporten over het transport van waterstof door aardgasleidingen.
- Op de website van [Bureau Energieprojecten van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland](#)
- Op de website van het [Nationaal Waterstofprogramma](#)
- Op de website van [TNO](#)
- Op de website van het [Nederlands Instituut voor publieke Veiligheid \(NIPV\)](#)

info@hynetwork.nl
www.hynetwork.nl

hynetwork
dochteronderneming
van Gasunie